

Abdullah ÇAVUŞ
Vergi Denetmeni

Bazı Vergi Kanunlarında değişiklikler yapan 4008 sayılı kanun 6 Temmuz 1994 tarihli Resmi Gazete'de yayınlarak yürürlüğe girmiştir.

Bir çok vergi kanununda değişiklik yapan bu kanun ile VUK'nun kaçakçılık cezaları ve kaçakçılığa teşebbüs cezalarını düzenleyen 359 ve 360. maddeleriyle bu suçları tarif eden 344 ve 358. maddeleri değiştirilmiştir.

Ancak yapılan değişiklik ile kaçakçılık suçunun cezası, kaçakçılığa teşebbüs suçundan daha hafif hale getirilmiştir. Başka de-
ğişikle kaçakçılık suçu teşvik edilir hale gelmiştir.

Şöyle ki; VUK'nun Kaçakçılıkta hapis ve meslekten men cezalı 359. maddenin 1. fıkrası "344'üncü maddenin 1-6 bentlerinde yazılı fiilleri işleyenler hakkında 345. maddede yazılı vergi cezalarından ayrı olarak 3 aydan 3 yıla kadar hapis cezası ile bu kadar süre meslekten men cezasına hükmülönür." şeklinde iken 3505 sayılı kanunun 8. maddesi ile bu fıkraya şu hüküm eklenmiştir. "Ancak hapis cezasının paraya çevrilmesine hükmolunması halinde para cezası tutarının hesabında, hapis cezasının her bir günü için sanayi sektörü için belirlenen yürürlükteki asgari ücretin 1 aylık tutarının yarısı esas alınır."

4008 sayılı kanun ile VUK'nun 359. madde 1. fıkrası aşağıdaki gibi değiştirilmiştir.

"344. maddenin 1-6 numaralı bentlerinde yazılı kaçakçılık suçlarını işleyenler hakkında 345. maddede yazılı vergi cezalarından ayrı olarak 6 aydan 3 yıla kadar hapis cezası ile bu kadar müddet ticaret, sanat ve meslek icrasından men cezasına hükmolunur."

Açıkça görüleceği üzere hapis cezasının paraya çevrileceği ile ilgili 359/1. fıkrasına 3505 sayılı kanunla ilave edilen hüküm yeni değişiklik ile metinden çıkarılmıştır.

Bunun sonucu ne olmuştur? Bunun sonucunda 4008 sayılı kanun ile yeniden düzenlenen VUK'nun Kaçakçılığa Teşebbüs suçu başlıklı 358. maddedeki fiilleri işleyip Kaçakçılığa Teşebbüs etmiş sayılanlar için aynı kanunun 360. madde hükmüne göre 3 aydan 1 yıla kadar hapis cezasına hükmolunup, bu cezanın paraya çevrilmesi halinde her bir gün için sanayi sektöründe uygulanan asgari ücretin yarısı esas alınırken, daha ağır suç olan Kaçakçılık suçunda bu hükümden vazgeçilmiştir.

Aşağıdaki örnek ile olay daha açık ve net bir şekilde görülecektir.

Mükellef A bir hesap dönemi içerisinde ayrı ayrı tarihlerde 2.500.000.- TL. değerinde yaptığı 4 ayrı satışı için fatura düzenlemez ise Kaçakçılığa Teşebbüs etmiş sayılacak ve 3 aydan 1 yıla kadar hapis cezasına maruz kalacak. Asgari 3 ay hapis cezası alması halinde bu ceza her gün için asgari ücretin brüt tutarının yarısı ile çarpılacaktır. Asgari Ücret 1.9.1994'ten itibaren 4.173.750.- TL. olduğundan yarısı 2.086.875.- TL. olacaktır. Bu fiil sonucu verilen 90 gün hapis cezası ise $90 \times 2.086.875 = 187.818.750.-$ TL. olarak paraya çevrilebilecektir.

Oysa VUK'nun Kaçakçılık suçunun tarifi başlıklı 344. maddesinde belirtilen fiillerden birinin örneğin "Sahtê fatura düzenleyerek" milyarlarca lira vergi ziyasına neden olan mükellef B içinde asgari 6 ay hapis cezası verildiğini kabul edelim. Bu hükmün paraya çevrilmesinde yeni düzenlemeye göre her gün için asgari ücretin yarısı kadar paraya çevrilme özel hükmü kaldırıldığından genel düzenlemeye bakılacak 647 sayılı kanuna göre mükellef B'ye verilen asgari 6 aylık hapis cezası 5.000.- TL. üzerinden para cezasına çevrilecektir. Bunun sonucu $180 \times 5.000 = 900.000.-$ TL. para cezası ödenecektir.

Görüleceği üzere büyük bir hukuk ayıbı vardır. 4 ayrı zamanda 2.500.000.- TL. tutarında satışı fatura düzenlemeyerek 3 ay hapis cezasına hükmolunan bir kişi 187.818.750.- TL. ödeyerek haptisten kurtulurken,

naylon fatura düzenleyip milyarlarca lira vergi ziyasına neden olan kişi 6 ay hapis cezası için 900.000.- TL. ödeyerek hapisten kurtulacaktır.

Bu düzenlemenin bilinçli olarak yapılmadığı gözden kaçtığı düşüncesindeyiz. Şöyle ki; VUK'nun Kaçakçılıkta Hapis Cezası başlıklı 359. maddesinin 1. fıkrasına 3505 sayılı kanun ile eklenen "ancak hapis cezasının paraya çevrilmesine hükmolunması halinde, para cezasının tutarının hesabında, hapis cezasının her bir günü için sanayi sektörü için belirlenen yürürlükteki asgari ücretin 1 aylık tutarının yarısı esas alınır." hükmü Maliye Bakanlığı'nın çıkardığı kanun kitaplarında ayrı bir paragraf olarak yazılmıştır. Bu nedenle ilk bakışta 1. fıkradan ayrı, sanki ikinci bir fıkra gibi görülmektedir. Oysa 3505 sayılı kanun ile bu hüküm 1. fıkraya eklenmiştir. 1. fıkranın devamıdır. Ayrı bir fıkra değildir.

4008 sayılı kanunu hazırlayan yetkililer bu kanunun aceleye getirilmesinden olsa gerek bu hükmü ayrı bir fıkra olarak değerlendirmişlerdir. VUK'nun 359. maddesinde 4008 sayılı kanunla yapılan değişikliğin gerekçesi aşağıdadır.

"Bu madde ile VUK'nun 359'ncü maddesinin 1 fıkrası yeniden düzenlenmektedir.

Yapılan değişiklik, kaçakçılık suçu işleyenler için öngörülen, hürriyeti bağlayıcı cezanın alt sınırının "üç aydan", "altı aya" çıkarılmasıdır.

4008 sayılı kanunla yapılan değişikliklerle Vergi cezalarında caydırıcılığın ve etkinliğin artırılması hedeflenmiştir. Kısaca;

Kaçakçılık suçunda hapis cezasının alt sınırı "üç aydan", "altı aya" kaçakçılığa teşebbüs suçunun hapis cezasının alt sınırı "bir aydan", "üç aya" çıkartılmıştır. Ayrıca yapılan değişiklikle hapis cezası ağır para cezasına çevrildiğinde verilen para cezasının "ertelenemeyeceği" hükmü getirilmiştir. Kanun koyucunun bu iradesi açık ve belli iken kaçakçılık suçundaki para cezasının kaldırılmak istenmesi mümkün değildir. Bu durum ancak kanunu hazırlayanların 3505 sayılı kanun ile 1. fıkraya eklenen hükmü ayrı fıkra olarak ele almalarından, 4008 sayılı kanun ile de 1. fıkrayı değiştiriyoruz düşüncesi ile yalnız hapis cezasının alt sınırını 3 aydan 6 aya çıkarmalarından kaynaklanmaktadır.

Sonuç olarak Vergi Kanunlarındaki düzenlemelerin aceleye getirilmemesi, Kanun hazırlama ve yazım teknikleri konusunda gerekli hassasiyet gösterilerek, yukarıda açıklanan çelişkinin çıkarılacak yeni bir kanun ile en kısa zamanda giderilmesi gerekmektedir. Bu konuda geç kalmış değildir. Çünkü söz konusu hüküm 1.1.1995 tarihinden itibaren yürürlüğe girecektir.